

Bahra 1: owocny sezon kuwejcko-polskiej ekspedycji archeologicznej w północnym Kuwejcie

Po przerwie spowodowanej pandemią Covid-19, Kuwejcko-Polska Misja Archeologiczna (KPAM) wznowiła prace na pustyni Al-Subiyah w północnym Kuwejcie. Ekspedycja prowadzi wykopaliska na prehistorycznym stanowisku Bahra 1, które jest datowane na okres Ubaid czyli połowę 6 tysiąclecia p.n.e.

– Bardzo się cieszymy, że możemy wznowić prace przerwane po sezonie 2019, – powiedział prof. Bieliński z Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik ekspedycji ze strony polskiej, prezentując wyniki prac z bieżącego sezonu podczas spotkania w Ambasadzie RP w Kuwejcie, które odbyło się na początku listopada br.

W spotkaniu, którego gospodarzem był J.E. Paweł Lechowicz, Ambasador RP w Państwie Kuwejt, wzięli udział: J.E. Oleksandr Balanutsa, Ambasador Ukrainy w Państwie Kuwejt, przedstawiciele Departamentu Archeologii z Muzeum Narodowego w Kuwejcie, w tym dr Sultan Ad-Duwaish, dyrektor Departamentu i współkierownik ekspedycji, oraz kuwejckie media. Kuwejcko-polska ekspedycja to wynik współpracy Narodowej Rady ds. Kultury, Sztuki i Literatury Państwa Kuwejt (NCCAL) oraz Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego (CAŚ UW).

Stanowisko Bahra 1 to duża osada, w której kulturze materialnej widoczne są elementy zarówno neolitu arabskiego, jak i chalkolitycznej kultury Ubaid powstałej w południowej Mezopotamii. Jest to największa osada z tego okresu znana z Półwyspu Arabskiego. Archeolodzy z CAŚ UW prowadzą wykopaliska na tym stanowisku od 2009 roku z dwuletnią przerwą spowodowaną pandemią.

Do najciekawszych odkryć na Bahrze 1 należy nietypowa budowla zinterpretowana przez prof. Bielińskiego jako świątynia – pierwsza tego typu budowla znana w tym regionie.

– W tym roku eksplorowaliśmy teren tuż za budynkiem uważanym za świątynię, aby dowiedzieć się, jak funkcjonowała ona w ramach osady, – wyjaśnia archeolog. – Kontynuujemy też badania pobliskiego zespołu budynków, który kilka razy przebudowano, co wskazuje na jego długie użytkowanie, – dodaje.

1

W jednym z jego pomieszczeń dokonano w tym roku niewielkiego, ale niespotykanego odkrycia: jest to fragment kamiennej zawieszki przedstawiającej drapieżnego ptaka z rozpostartymi skrzydłami. – Nie byłoby to nic nietypowego w późniejszym okresie, ale tutaj, w 6 tysiącleciu p.n.e. taki przedmiot jest dość zaskakujący – mówi Bieliński i dodaje – Przedstawienia takich ptaków znane są z pieczęci ubaidzkich z północnej Mezopotamii. Ale to jest coś innego. Jest to pierwszy tego typu amulet znaleziony w trakcie wykopalisk.

Poza regularnymi pracami wykopaliskowymi, ekspedycja prowadzi także szkolenia dla archeologów z NCCAL. Uczestniczą oni w regularnych pracach terenowych, zdobywając doświadczenie w eksploracji stanowiska prehistorycznego, a także biorą udział w warsztatach z zakresu dokumentacji i analizy znalezisk archeologicznych.

Bahra 1 przyniosła już wiele niespotykanych odkryć. Wśród nich jest fragment miedzianej szpili – znalezisko niezwykle rzadkie w okresie Ubaid nawet w południowej Mezopotamii, a zupełnie wyjątkowe na Półwyspie Arabskim (obecnie eksponowane w Muzeum Narodowym w Kuwejcie).

Znaleziono tu również największą kolekcję ceramiki z okresu Ubaid na Półwyspie Arabskim. Około połowa z prawie 20 000 sztuk to ceramika ubaidzka, importowana z Mezopotamii. Druga połowa to typ ceramiki użytkowej, który uważany jest za wytwór z Półwyspu Arabskiego mimo, że nikt dotychczas nie natrafił na miejsce produkcji takich naczyń. Tymczasem wśród znalezisk z Bahry 1 znalazł się garnek z niewypalanej gliny. – To bardzo ważne odkrycie, bo daje nam wreszcie dowód na to, że takie naczynia rzeczywiście były wykonywane lokalnie, w na terenie osady lub w jej pobliżu w rejonie Al-Subiyah – powiedział prof. Bieliński.

W tym roku wśród niepozornych skorup ceramicznych znaleziono też fragment modelu łodzi. Modele takie są bardzo charakterystyczne dla stanowisk z okresu Ubaid a ich popularność świadczy o znaczeniu kontaktów morskich w tym okresie.

Czytaj więcej o [stanowisku Bahra 1](#)

Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego – pod jego auspicjami od ponad 60 lat prowadzone są polskie badania wykopaliskowe i prace konserwatorskie w krajach basenu Morza Śródziemnego, Afryki i Bliskiego Wschodu. Aktualnie CAS UW prowadzi ok. 20 projektów na stanowiskach datowanych od czasów prehistorycznych, poprzez wszystkie okresy historyczne aż po późny antyk i okres muzułmański w Egipcie, Sudanie, Tunezji, Libanie, na Cyprze, w Kuwejcie, Omanie, Armenii i Gruzji. CAS UW prowadzi też Stacje Badawcze w Egipcie, Sudanie i na Cyprze.

Czytaj więcej: www.pcma.uw.edu.pl/ ;

Fb: www.facebook.com/pcma.uw/ ; **Tt** https://twitter.com/PCMA_UW ; **YT** <https://www.youtube.com/c/PCMAUW/>

Kontakt: Agnieszka Szymczak agnieszka.szymczak@uw.edu.pl, Tel. kom. 502 14 00 36